

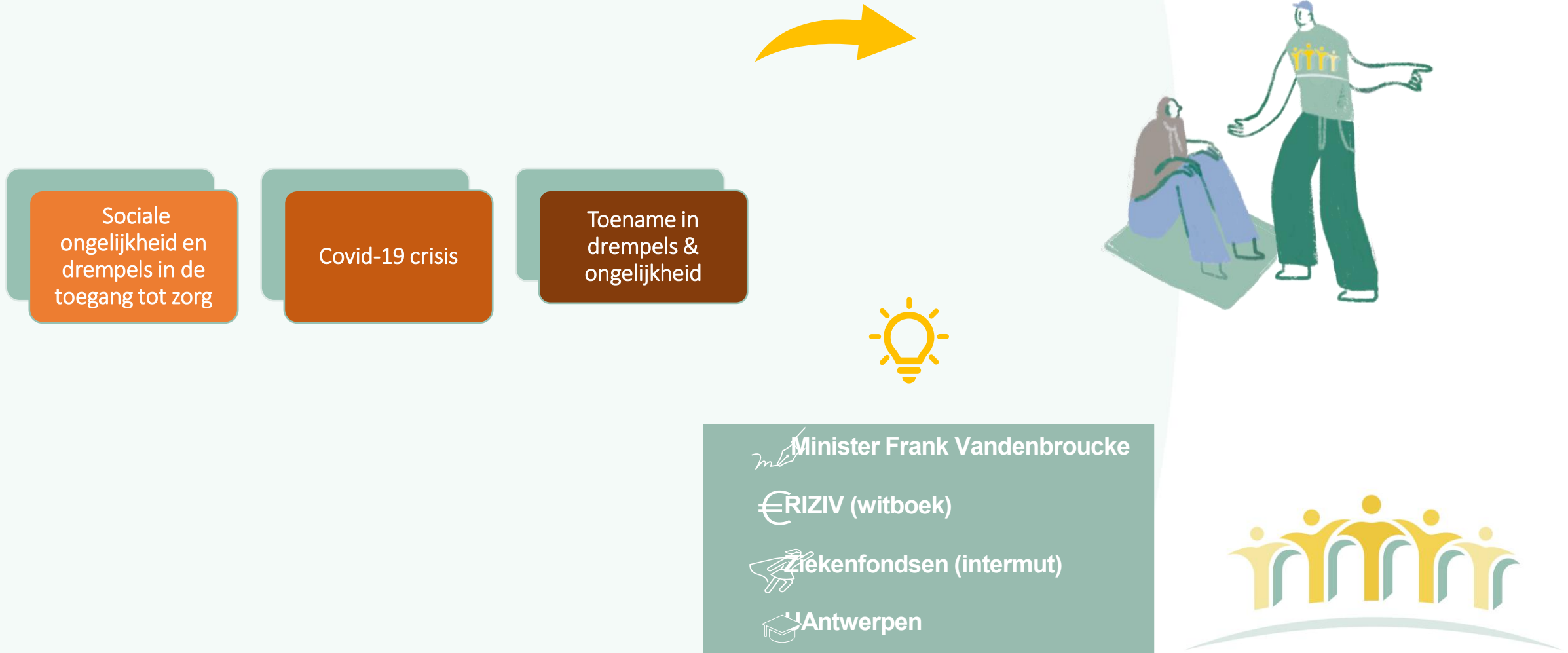

Community Health Workers

CHW in België

COMMUNITY HEALTH WORKERS

Waarom via de ziekenfondsen?

De ziekenfondsen zijn **natuurlijke partners** voor dit project dankzij hun unieke positie en expertise

✓ Sterke troeven

Maatschappelijke opdracht rond gezondheid en welzijn

Diepgaande expertise in het zorgsysteem

Ervaring met kwetsbare doelgroepen

Nationaal netwerk over heel België

Beschikbare data om kwetsbare wijken te identificeren

Ervaring met contact tracing tijdens de pandemie

💛 Mensgerichte aanpak

Democratische structuur

Nabijheid tot de burger

Ideale ondersteuning voor **Community Health Workers (CHWs)**

Wie, wat en waarom

🧩 Wie zijn CHWs?

CHWs zijn brugfiguren, verankerd in lokale wijken, die mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties helpen de weg te vinden naar gezondheidszorg.

🌍 Waarom zijn ze nodig?

- De bestaande ongelijkheid in toegang tot zorg is al lang bekend.
- De **COVID-19-crisis bevestigde** deze realiteit en was een **belangrijke trigger** voor innovatieve actie.

🔧 Wat doen ze?

- Zoeken mensen actief op in hun **eigen leefwereld**
- Bieden **ondersteuning op maat**
- Helpen mensen hun **gezondheid meer in eigen handen te nemen**
- Leiden toe naar huisarts, psycholoog, tandarts, ziekenfonds...

Hoe werken ze?

Outreachend: **op straat, op pleinen, bij mensen thuis, in lokale organisaties**

Bouwen **vertrouwen** op

Werken **cultuursensitief** en zijn vaak **ervaringsdeskundig**

Wat is de rol van CHW's en wat niet?

✓ Wat doen CHWs?

- Bruggen bouwen tussen mensen en zorgprofessionals
- Gezondheidsinformatie geven
- Begeleiden in het zorgsysteem
- Coaching en sociale steun bieden
- Opkomen voor individuen en gemeenschappen
- Outreachend werken
- Deelnemen aan evaluatie en onderzoek

✗ Wat doen ze niet?

- Geen medische diagnoses
- Geen tolken of taxidiensten
- Geen louter administratieve ondersteuning

A close-up photograph of a person's hands holding a fan of playing cards. The cards are fanned out, showing various suits and numbers. The person is wearing a dark blue sweater. In the background, a wooden table is visible with several other cards scattered on it, including a red-backed card and a card with a colorful pattern. The text "Organisatie en werkwijze in België" is overlaid in white at the bottom of the image.

Organisatie en werkwijze in België

Coördinatie op meerdere niveaus

Niveau	Verantwoordelijkheid
 Federaal	Centrale coördinatie van het CHW-project
 Regionaal	Coördinatoren in:
	• Vlaanderen (Antwerpen, Gent, Oostende, Tienen en Genk)
	• Brussel
	• Wallonië + Duitstalige Gemeenschap (Charleroi, Liège, Verviers, Eupen - Kelmis)
 Lokaal	Teamverantwoordelijke per stad voor lokale werking

**Dichtbij wie het nodig heeft: zo
maken we écht contact**

Doelpubliek

Profiel van CHWs

Een divers team

- Migratieachtergrond
- Ervaring in armoede
- Middelbare & hogere opleidingen

...

Wat hen verbindt

- Empathie en betrokkenheid
- Meertaligheid en communicatievaardigheden
- Vertrouwen binnen de gemeenschap
- Inzicht in lokale context en noden
- Flexibiliteit en aanpassingsvermogen

Verslavingsproblematiek als uitbreiding

Sinds 27 maart 2023

1 FTE coordinator verslaving

Opdracht

- Ontwikkelen ondersteuningskader voor CHW
- Vergroten expertise
- Signalen verzamelen
- Partnerschappen aangaan
 - Deelname aan bestaande netwerken
 - Bruggen bouwen met gekende initiatieven

Healthier Together series - WHO

[How community health workers in Belgium are bridging the gap for healthcare \(bbc.com\)](https://www.bbc.com)

Gebruik van IMA-cijfers & verdeling CHWs bij de opstart

Doordachte opstart: aanwezig waar de nood het hoogst is

Om de inzet van CHWs strategisch te bepalen, werden cijfers van het **InterMutualistisch Agentschap (IMA)** gebruikt. Zo konden we objectief bepalen **waar** we actief zouden zijn.

Criteria bij de verdeling

- **Gemiddeld inkomen per gezin** in elke wijk (bron: Statbel)
- **Aantal kwetsbare personen** per wijk
- **Inschatting van het aantal interventies** die een CHW kan uitvoeren
- **Werkbaarheid van de zones** (logistiek, bereikbaarheid, lokale context)

 Resultaat: CHWs zijn actief in wijken waar ze het meeste verschil kunnen maken.

CHW-verdeling & belang van teamwerking

Waarom werken CHWs in teamverband?

 Voordeel	 Uitleg
Samen sta je sterker	Ondersteuning, uitwisseling, gezamenlijke reflectie
Mentale veerkracht	Overleg en steun bij zware situaties
Continuïteit	Vervanging bij ziekte/verlof = blijvende hulpverlening
Meer slagkracht	Breder bereik, sterkere samenwerking met lokale partners

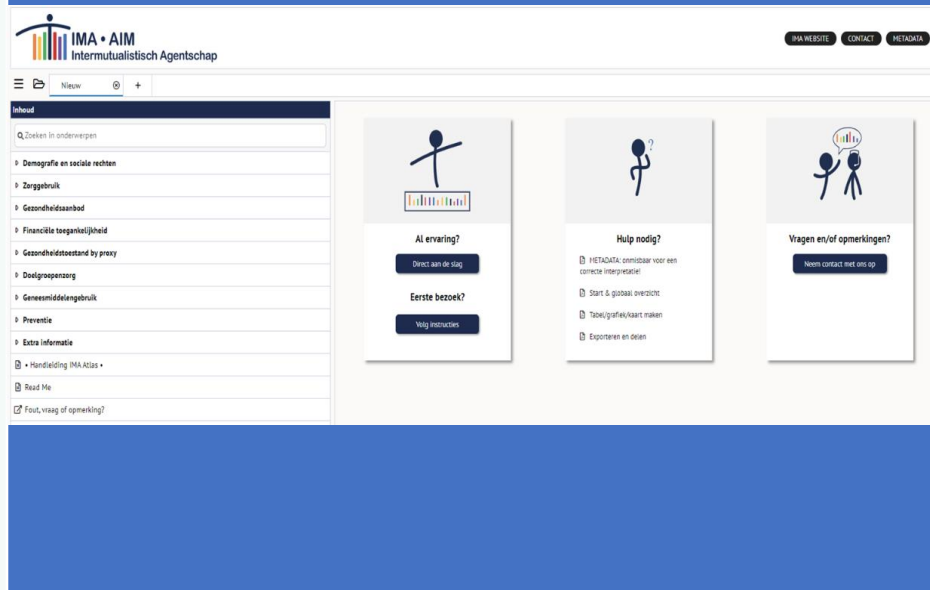
 Lokale verankering:
CHWs werken in wijken waar ze de buurt kennen, dankzij stakeholderanalyses en samenwerking met lokale organisaties.

CHWs maken het verschil door **aanwezig te zijn waar het nodig is**, en door **verbinding te maken met mensen én organisaties**.

Hoe de cijfers ons beleid en terreinwerk versterken

Van data naar impact: → →

Twee illustraties uit de praktijk

Inleiding

Cijfers zijn een kompas dat strategische keuzes mee ondersteunt — ze wijzen mee de weg, maar vormen nooit het eindpunt.

Wat kunnen we ermee doen?

- ◆ *Gericht inzetten van CHW*

Cijfers tonen waar kwetsbaarheid toeneemt — zo kunnen CHW strategisch worden ingezet.

- ◆ *Slimme territoriumuitbreiding*

Data én terreinobservaties helpen nieuwe wijken identificeren die baat hebben bij CHW.

- ◆ *Vooruitkijken naar groei*

Cijfers ondersteunen de planning van nieuwe zones en CHW-teams bij uitbreiding van het CHW project.

- ◆ *Versterken van terreinacties: thema's kiezen op basis van noden*

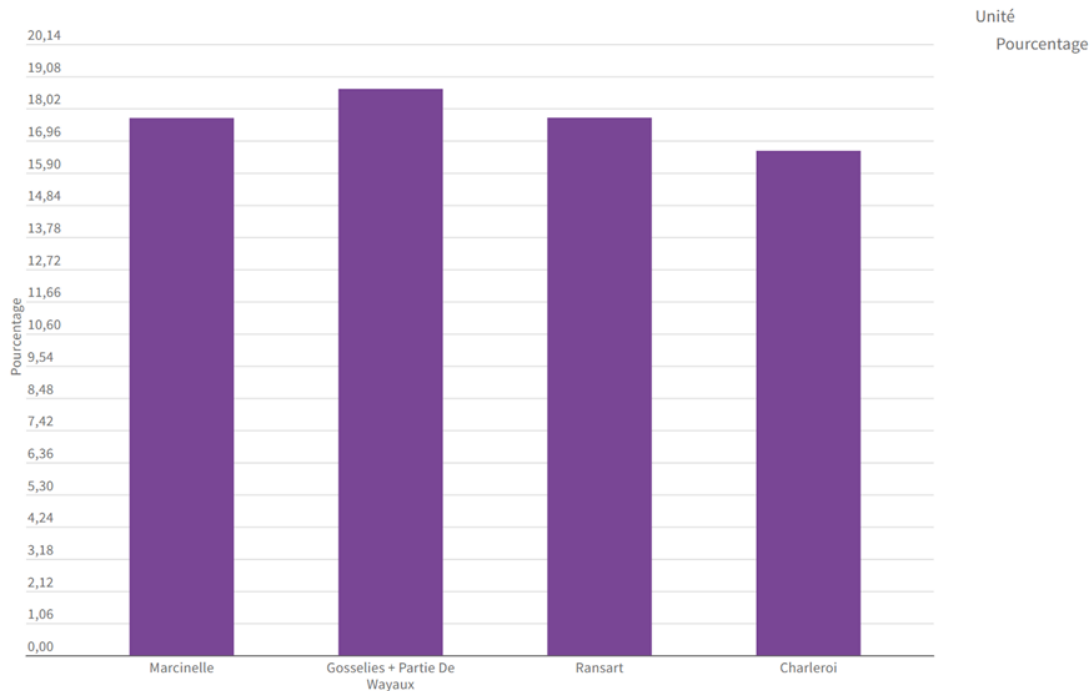

Charleroi

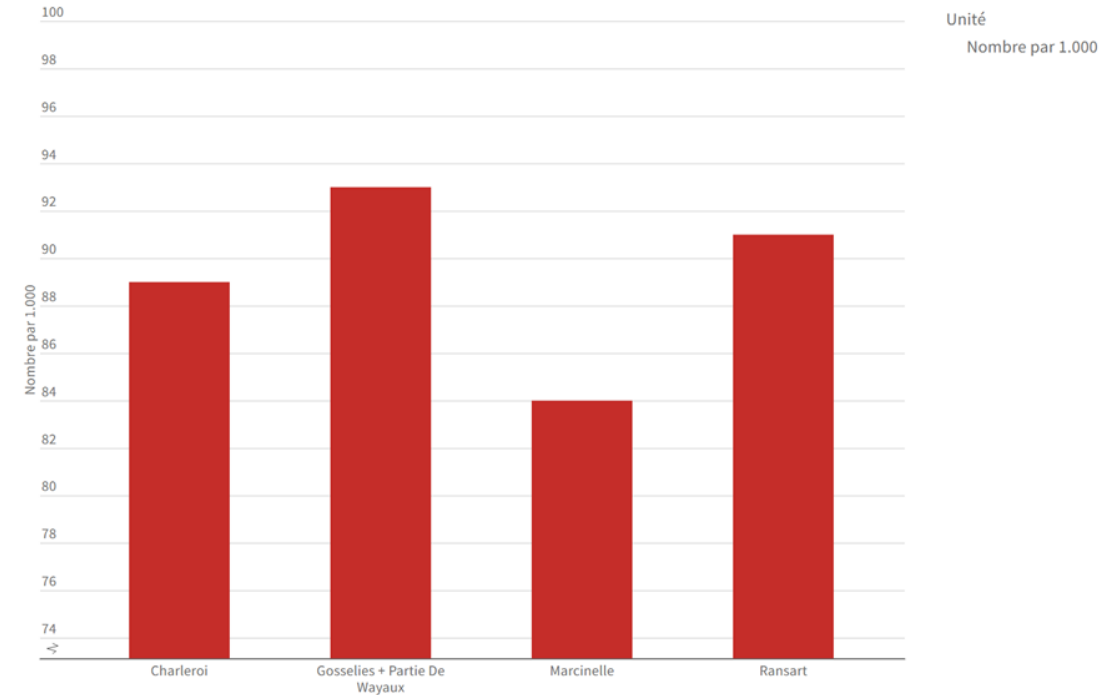
Uitbreiding actieterrein naar Gosselies, Marcinelle, Ransart

- 3 wijken met hoge vraag naar ondersteuning
- Aansluitend op bestaande werkgebieden → beperkte verplaatsing
- Cijfers IMA-atlas bevestigen terreinobservaties
- Ondersteunt prioritering voor verdere verkenning

Cube Statut affection chronique - 2023 - Parties de commune Marcinelle, Gosselies + Partie De Wayaux, Ransart

Prévalence du diabète - 2023 - Parties de commune Marcinelle, Gosselies + Partie De Wayaux, Ransart

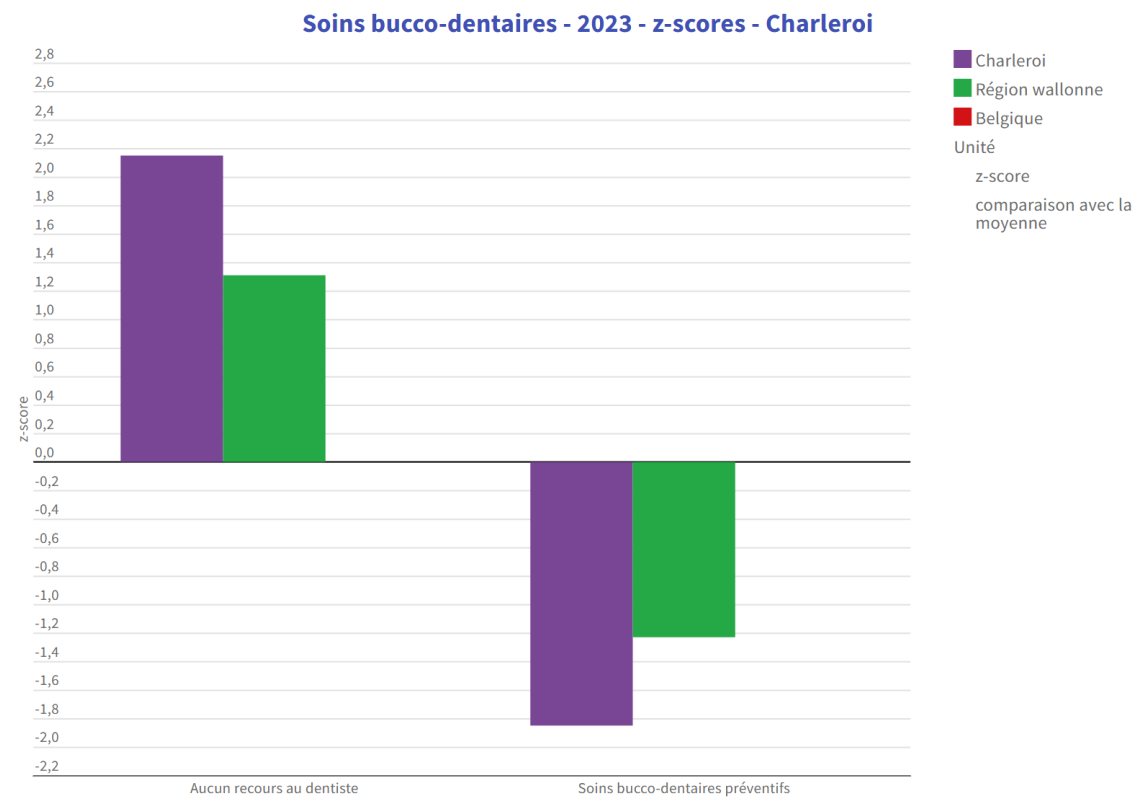
Charleroi

Versterking van terreinacties: Dampremy evenement

- **Wat:** animatie rond mondzorg
- **Hoe:** thema gekozen mede op basis van analyse IMA-Atlas
- **Resultaat:** hoge betrokkenheid, bevestiging van relevantie

Charleroi

Source : <http://www.aim-ima.be>

Antwerpen

- Lokale realiteit

- CHW'ers hebben het gevoel dat ze werken in regio's waar er hoge kwetsbaarheid is
- CHW'ers krijgen zeer veel vragen naar hulp bij het zoeken van huisarts
- Samenwerking met lokale partners - enkele voorbeelden
 - PAS: CHW maken deel uit van het PAS
 - Dokters van de Wereld: CHW hebben inloopmoment bij dvdw

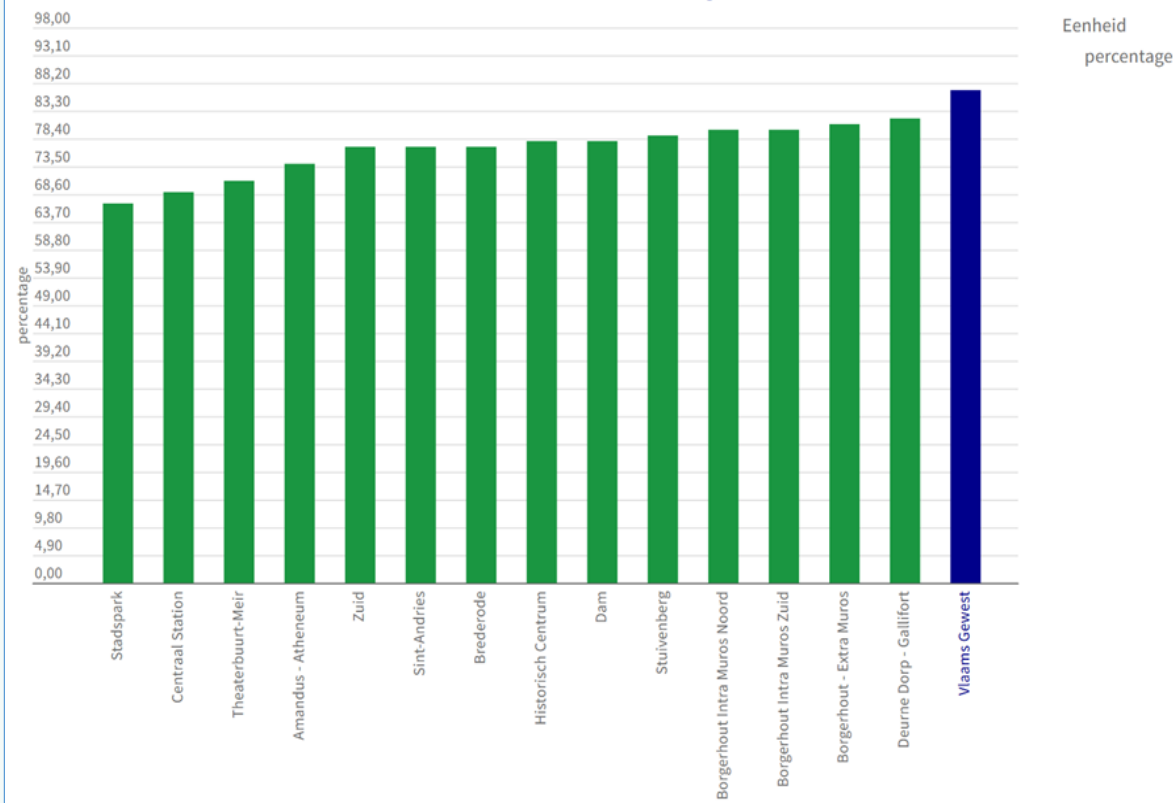
Antwerpen

- Cijfers IMA atlas van regio's waar we actief zijn
 - Veel mensen zonder huisartscontact
 - Laag aandeel met GMD
 - Weinig huisartscontacten per persoon
 - Hoog aandeel met recht op VT

Minstens 1 huisartscontact

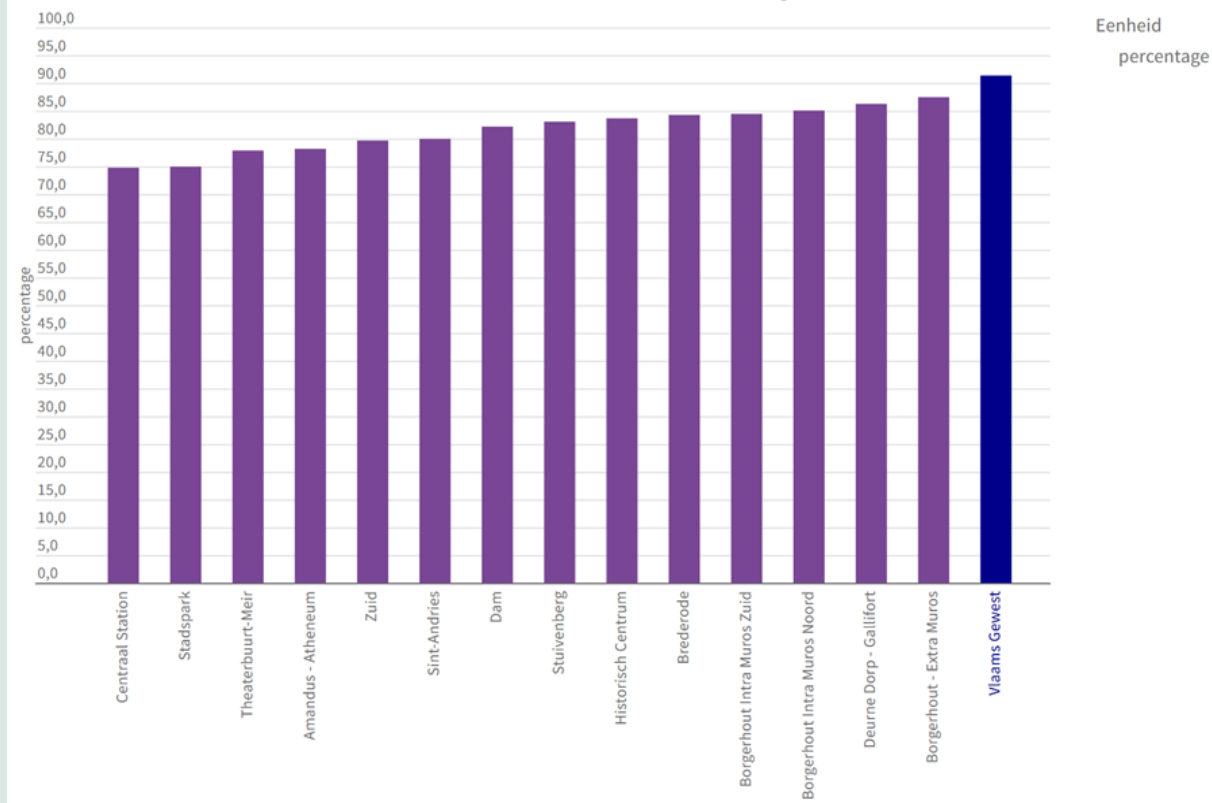
Huisartscontact - 2023 - Wijken [14]

Bron: <http://www.ima-aim.be>

GMD

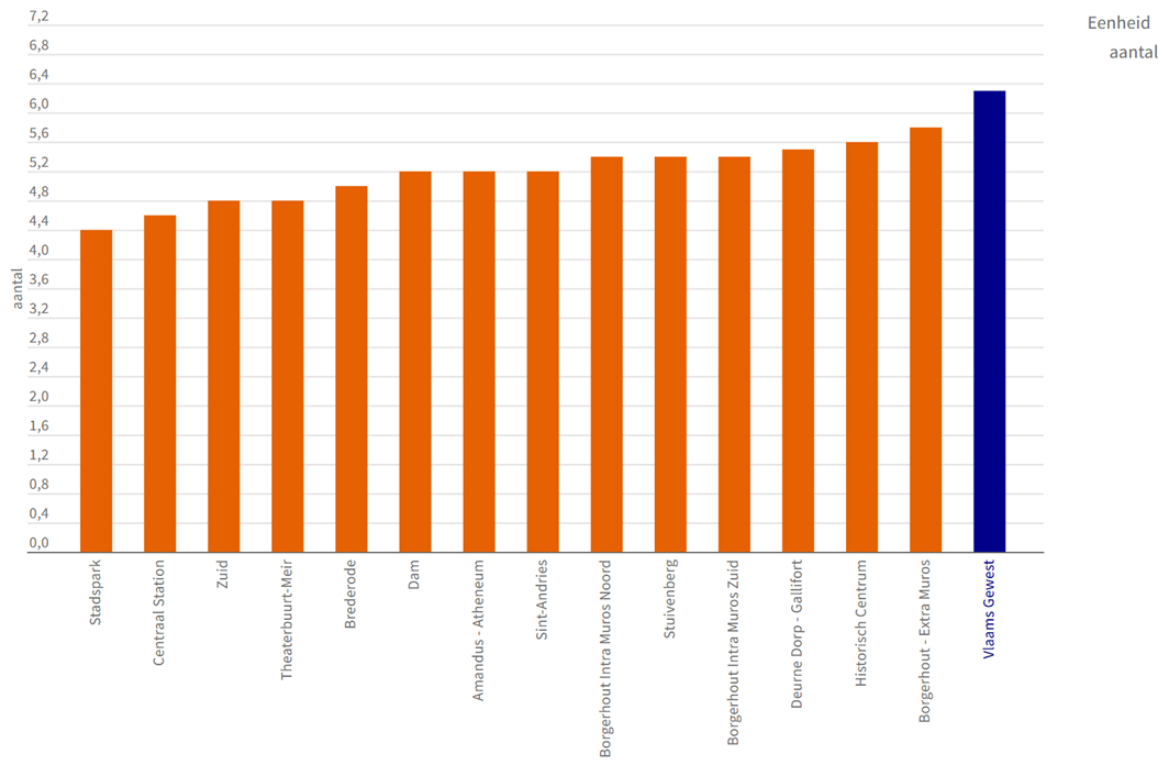
Globaal medisch dossier - 2023 - Wijken [14]

Bron: <http://www.ima-aim.be>

Gemiddeld aantal huisartscontacten

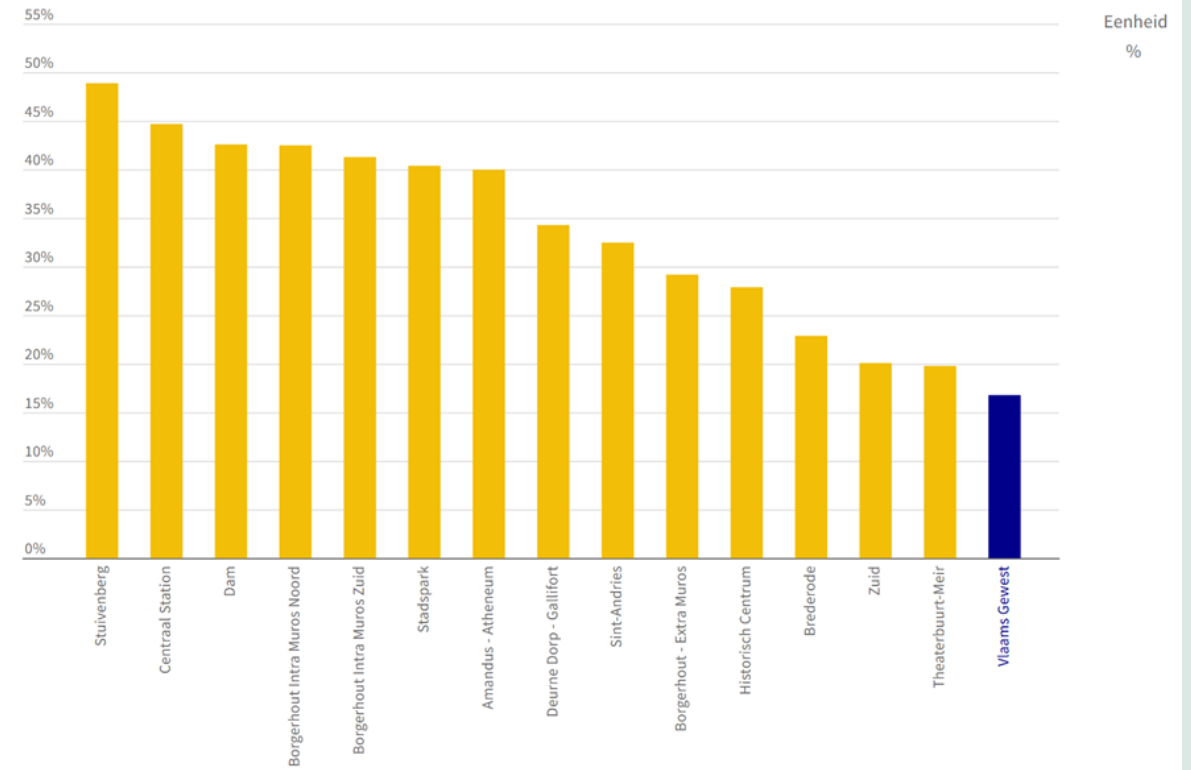
Gemiddeld aantal contacten bij een huisarts per rechthebbende - 2023 - Wijken [14]

Bron: <http://www.ima-aim.be>

% VT

Cube rechthebbenden VT - 2023 - Wijken [14]

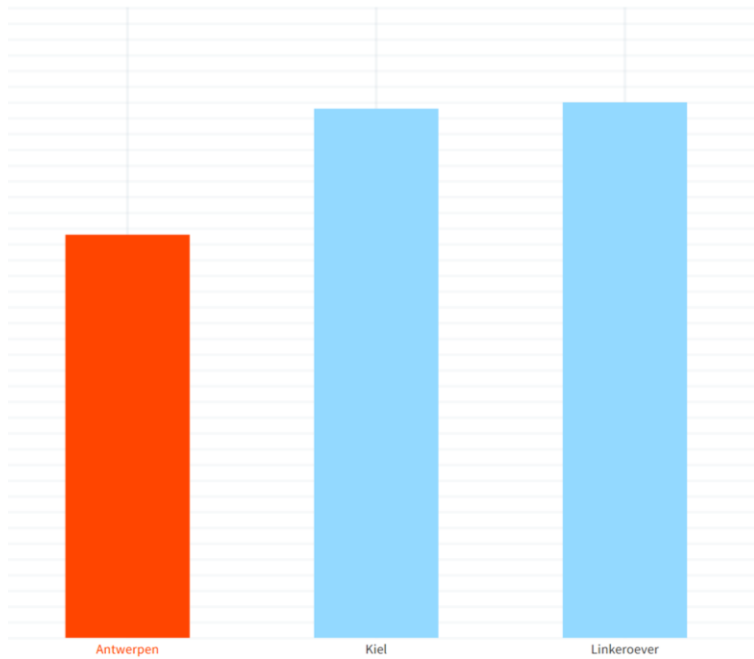
Bron: <http://www.ima-aim.be>

Terreinafbakening

Er komen heel wat vragen binnen uit **Linkeroever en Kiel**.

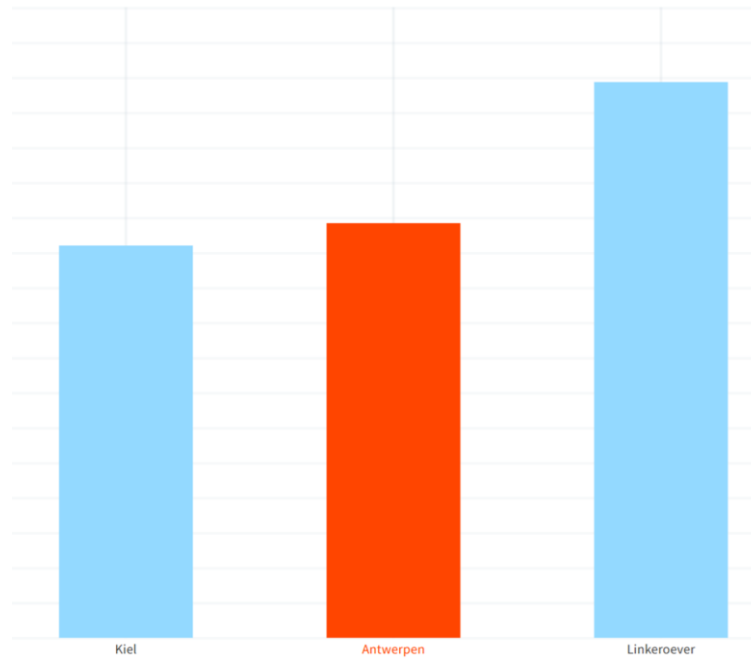
- CHW voorlopig niet actief
- cijfers tonen aan dat er ook problematiek is
- Uitbreiden voorlopig niet haalbaar

Kubus Prevalentie diabetes - 2023 - Wijken Linkeroever, Kiel

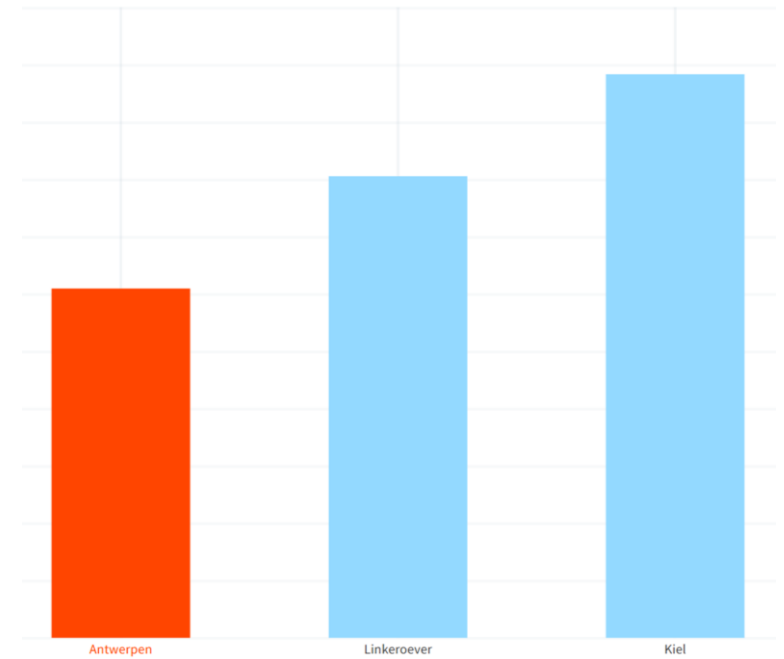
[p://www.ima-aim.be](http://www.ima-aim.be)

Cube statuut chronische aandoening - 2023 - Wijken Linkeroever,

[:p://www.ima-aim.be](http://www.ima-aim.be)

Cube rechthebbenden VT - 2023 - Wijken Linkeroever, Kiel

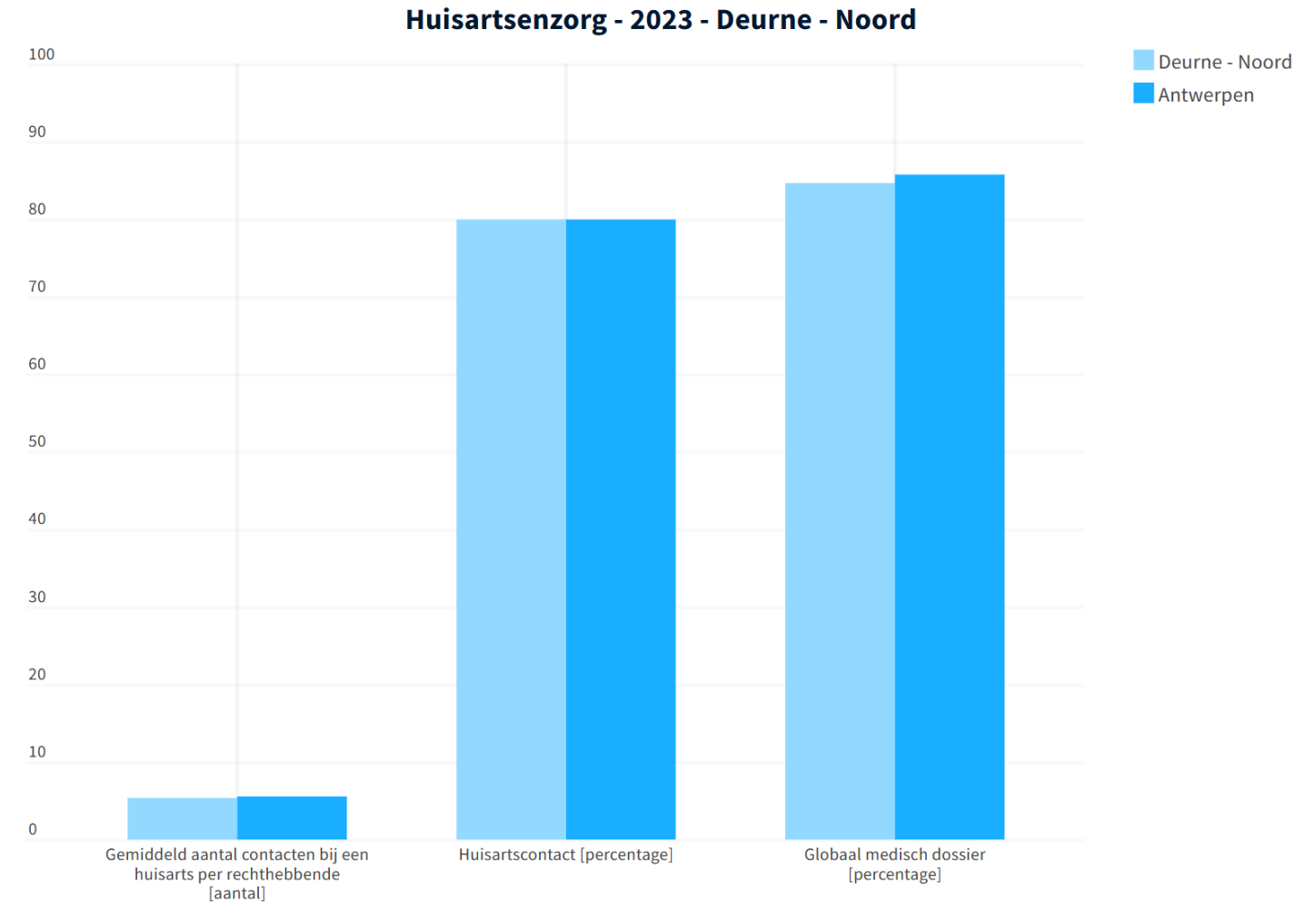

www.ima-aim.be

Antwerpen

Deurne Noord

- CHW voorlopig niet actief
- Komen weinig tot geen vragen binnen
- Cijfers staven dat er hier minder hoge nood is

Bron: <http://www.ima-aim.be>

Wat leren we hieruit?

De cijfers uit de IMA-Atlas zijn een **kompas**: ze helpen ons **gericht werken, efficiënt uitbreiden** en **impactvol communiceren**.

Door data te koppelen aan terreinervaring, maken we **sterkere keuzes** en **vergroten we onze relevantie**.

Coördinator Brussel

Houria.bounouch@chw-intermut.be – 0465 65 16 25

Coördinatoren Vlaanderen

Marieken.engelen@solidaris.be – 0477 94 76 32

.....@cm.be –

Coördinator Wallonië

Laura.nothelier@mc.be – 0474 13 69 17

Federaal coördinator

Karen.mullie@cm.be – 0473 52 60 35

Meer info? www.chw-intermut.be

